

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **E. B.**, bývajúcej v K., proti žalovaným **1/ Ú.**, so sídlom v K., **2/ Bc. K. K.**, bývajúcemu v K., zastúpenému JUDr. R. Ž., advokátom so sídlom v K., **3/ A. K.**, naposledy bývajúcej v K., zastúpenou opatrovníčkou JUDr. Z. H., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Košice II, **4/ O. B.**, bývajúcemu v R., **o určenie práva spoločného nájmu bytu a určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 14 C 935/1996, na dovolanie žalovaného **2/** proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. júna 2001 sp. zn. 13 Co 380/2000, 13 Co 203/2001, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 16. decembra 1999 č.k. 14 C 935/1996-89 určil, že **1/** žalobkyňa je spoločná nájomníčka 3-izbového družstevného bytu nachádzajúceho sa v K., číslo bytu 3 (ďalej len „družstevný byt“), **2/** zmluva o prevode vlastníctva družstevného bytu uzavretá medzi Územným bytovým družstvom K.. – Ť. a K. K. a A. K. dňa 10. februára 1998, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený 19. februára 1998 pod č. V. je neplatná. Žalovaným **1/ až 4/** uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 2 440 Sk trov konania. V odôvodnení uviedol, že v konaní bolo preukázané, že žalobkyňi a žalovanému **4/** vznikol k družstevnému bytu spoločný nájom ako aj spoločné členstvo v družstve a že manželstvo žalobkyne a žalovaného **4/** bolo právoplatne rozvedené 7. februára 1996. Žalovaný **1/** rozhodol 14. septembra 1995 o vylúčení žalobkyne a žalovaného **4/** z členstva v družstve; rozhodnutie

o vylúčení nebolo žalobkyni doručené, žalovaný 4/ ho prevzal 6. novembra 1995. Žalovaný 4/ uzavrel so žalovanými 2/ a 3/ dňa 12. apríla 1996 zmluvu o prevode členských a nájomných práv a povinností a majetkovom vypořádání, ktorú žalovaný 1/ zobral na vedomie a dňa 10. februára 1998 žalovaný 1/ so žalovanými 2/ a 3/ uzavreli zmluvu o prevode vlastníctva družstevného bytu, na základe ktorej sú žalovaní 2/ a 3/ v katastri nehnuteľností vedení ako jeho vlastníci. Z dôvodu, že rozhodnutie o vylúčení z členstva v družstve nebolo žalobkyni doručené, nenadobudlo právoplatnosť a že po rozvode manželstva žalobkyne a žalovaného 4/ nedošlo k dohode ani súd nepožiadali o zrušenie práva spoločného nájmu družstevného bytu, žalobkyni a žalovanému 4/ naďalej trvá spoločný nájom družstevného bytu ako aj spoločné členstvo v družstve. Preto zmluvu o prevode členských práv a povinností z 12. apríla 1996 považoval za neplatnú, nakoľko nejde v zmysle § 701 Občianskeho zákonníka o bežnú vec a žalobkyňa zmluvu nepodpísala a ani ju dodatočne neschválila. Z uvedeného dôvodu je neplatná aj zmluva o prevode vlastníctva družstevného bytu uzavretá medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ a 3/. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaných 2/, 3/ Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 19. júna 2001 sp. zn. 13 Co 380/2000, 13 Co 203/2001 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, zmenil uznesenie Okresného súdu Košice I z 1. decembra 1999 č.k. 14 C 935/1996-86 tak, že žalobkyni priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 50 % a žalovaných 1/ až 4/ zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 1 200 Sk trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní vo veci samej v potrebnom rozsahu zistil rozhodujúce skutkové okolnosti a na ich podklade dospel k správnym právnym záverom. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti výroku rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej podal žalovaný 2/ dovolanie s odôvodnením, že žalobkyňa „nemohla byť účastníčkou konania pretože bola dňa 14.09.1995 vylúčená predstavenstvom Územného bytového družstva Ť. a proti tomuto rozhodnutiu sa neodvolala“, „konanie bolo zamerané len na fakt či bolo p. E. B. doručené rozhodnutie o vylúčení a či bola s manželom po rozvode vypořádaná“. Ďalej namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať ako i nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzoval z toho, že súd konal s JUDr. H. napriek tomu, že mu vypovedal plnú moc. Z uvedených dôvodov žiadal zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobkyňa ani žalovaní 1/, 3/ a 4/ sa k dovolaniu žalovaného 2/ písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. V zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Žalovaný 2/ dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Prípustnosť jeho dovolania preto z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Prípustnosť dovolania žalovaného 2/ by v danom prípade prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Dovolací súd so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z procesných väd taxatívne vymenovaných v tomto ustanovení. Podľa uvedeného ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť

a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je právne významné samo tvrdenie účastníka, že došlo k určitej procesnej vade, ale len zistenie, že k namietanej vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/, c/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zameril na otázku, či konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. b/ O.s.p. a či postupom súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Žalovaným 2/ namietaná vada podľa § 237 písm. b/ O.s.p. mala spočívať v tom, že žalobkyňa nebola aktívne legitimovaná účastníčkou konania, pretože bola vylúčená z členstva v družstve rozhodnutím, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. novembra 1995.

Dovolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že otázka aktívnej legitimácie účastníkov konania nemá žiaden vplyv na prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Ak súd nesprávne posúdi túto otázku, nejde o vadu konania, ktorá by spôsobovala tzv. zmätočnosť konania. Nedostatok hmotnoprávnej legitimácie (vecnej aktívnej alebo pasívnej legitimácie) môže mať iba vecný dopad na výsledok sporu v podobe vydania meritórneho rozhodnutia, ktorým sa žaloba zamietá (obdobne porovnaj napr. R 34/1993). Od aktívnej alebo pasívnej legitimácie účastníka konania treba odlišovať spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.) a procesnú spôsobilosť (t.j. spôsobilosť samostatne konať ako účastník konania - § 20 O.s.p.). Nedostatok procesnej spôsobilosti účastníka konania (spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať procesné práva a povinnosti) bez riadneho zastúpenia je vadou, na ktorú dopadá § 237 písm. c/ O.s.p. K vade takejto povahy v danom prípade nedošlo. Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. V sporovom konaní zákon za účastníkov konania označuje žalobcu

a žalovaného (§ 90 O.s.p.); žalobcom je ten, kto podal žalobu, a to bez ohľadu na to, či je nositeľom hmotnoprávneho práva (t.j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná aktívna legitímácia). Spôsobilosti byť účastníkom zodpovedá spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle § 7 a § 8 Občianskeho zákonníka (t.j. právna subjektivita a spôsobilosť na právne úkony). Okamihom narodenia má každá fyzická osoba spôsobilosť na práva a povinnosti (právnu subjektivitu), smrťou právna subjektivita fyzickej osoby zaniká. Spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a povinnosti vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Žalobkyni ako dospelaj a žijúcej fyzickej osobe zákon priznáva právnu subjektivitu, jej pozbavenie alebo obmedzenie nebolo preukázané žiadnym súdnym rozhodnutím, preto je potrebné vychádzať zo stavu, že táto má aj spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania (§ 19 O.s.p.). Ak by aj prípadne žalobkyňa nebola v konaní aktívne vecne legitímovaná (nebola nositeľkou práva), nespôsobovala by táto okolnosť nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania. Z uvedených dôvodov konanie vadou podľa § 237 písm. b/ O.s.p. netrpí.

So zreteľom na obsah dovolania dovolací súd ďalej skúmal, či v konaní na súdoch nižšieho stupňa došlo k odňatiu možnosti žalovanému 2/ pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dôvodom, zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

V zmysle § 24 O.s.p. účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí, pričom si ako zástupcu môže vždy zvoliť advokáta; jemu udelené plnomocenstvo nemožno obmedziť (§ 25 ods. 1 O.s.p.). Zástupca, ktorému bolo toto plnomocenstvo udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník (§ 28 ods. 2 O.s.p.).

Z obsahu spisu vyplýva, že na základe písomného plnomocenstva z 19. marca 2001 žalovaný 2/ splnomocnil na zastupovanie v konaní JUDr. M. H., v tom čase komerčného právniká so sídlom v K. (č.l. 125 spisu).

Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by do rozhodnutia odvolacieho súdu (19. júna 2001) bolo súdu zo strany právneho zástupcu žalovaného 2/, resp. zo strany žalovaného 2/ oznámené, že došlo k odvolaniu plnomocenstva žalovaným 2/, ktoré udelil

JUDr. H.. Odvolanie plnomocenstva účastníkom je v zmysle § 28 ods. 3 O.s.p. voči súdu totiž účinné len vtedy, ak mu ho účastník alebo zástupca oznámi. Táto skutočnosť v danom prípade do rozhodnutia odvolacieho súdu nenastala. Odvolanie plnomocenstva žalovaným 2/ JUDr. H., hoci datované 18. júna 2001, bolo odvolaciemu súdu oznámené až potom, čo na pojednávaní konanom 19. júna 2001, na ktorom sa JUDr. H. ako zástupca žalovaného 2/ zúčastnil, vo veci meritórne rozhodol. Preto ak odvolací súd za tohto stavu veci mal za to, že žalovaný 2/ je naďalej zastúpený JUDr. H., jeho postup bol správny a v súlade s § 28 ods. 3 O.s.p., pretože do času oznámenia rozhoduje plnomocenstvo založené v spise a do toho času je súd povinný konať s týmto zástupcom účastníka.

Žalovaný 2/ v dovolaní vyslovil aj nespokojnosť s právnym posúdením veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť len procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade je dovolanie žalovaného 2/ v zmysle § 238 O.s.p. procesne neprípustné a že prípustnosť jeho dovolania nemožno vyvodiť ani z § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Dovolací súd nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, lebo žalovaný 2/ nebol v konaní úspešný a ostatní procesne úspešní účastníci konania nepodali návrh na priznanie

náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. augusta 2012

JUDr. Daniela S u ě a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Mgr. Patrícia Špacírová